

Tankesmie for fremtidens tannhelsetjeneste

I disse dager inviteres et tjuetall tannleger til å være med i en tankesmie, som har fått navnet Prognose – Tankesmie for fremtidens tannhelsetjeneste. Tankesmien etableres som en lukket eller hemmelig, som er terminologien, Facebook-gruppe. Samlinger kan også bli aktuelt.

Initiativtaker til tankesmien er tannlege og universitetslektor, Carl Christian Blich.

– Prognose er et passende navn, ettersom arbeidet i tankesmien skal handle om fremtidens tannhelsetjeneste og må bygge mest mulig på fakta og statistikk, som nettopp setter oss i stand til å vurdere prognosen, det vil si sannsynlig utvikling. Jeg har luftet ideen i Facebook-gruppen Oss tannleger imellom, og responsen har vært god. Foreløpig har jeg tjue navn på listen over folk som blir invitert inn i første omgang. Samtidig er jeg opptatt av at antall deltakere ikke bør bli for stort, med tanke på at det skal være håndterbart. Jeg ser i utgangspunktet 40 som et maksimum antall deltakere. Jeg vil også at de som er med deltar aktivt, etter evne naturligvis. Det er lov til å ha et liv ved siden av, med familie og barn og ting som krever tid. Poenget er at det ikke skal være passive medlemmer i gruppen, og ingen som bare er tilskuere.

– Og jeg har tenkt at det kan være med noen som ikke er tannleger, eksempelvis politikere, byråkrater eller helseøkonomer. Dette skal være en bevegelse fra grasrota, der de som ytrer meninger har skoa på, samtidig som debatten skal være forankret i en mest mulig dokumenterbar virkelighet, vitenskapelig så langt det er mulig.

Jeg tar også sikte på å formidle litteratur i den hensikt at deler av tankesmien kan gå sammen og produsere

Carl Christian Blich etablerer tankesmie, og vil bidra til at tannhelsetjenesten tilpasses fremtidens behov.

stoff til intern debatt. Debatten løftes også ved samlinger, enten fysisk – eller på internett.

– Hvilke problemstillinger er aktuelle for tankesmien?

– Jeg har som mål å bidra til at tannhelsetjenesten tilpasses fremtidens behov i befolkningen, på en måte som sikrer kvalitet i tilbudet så vel som økonomi for alle impliserte, det vil si tannhelsepersonellet, pasientene og samfunnet.

Videre er målet å debattere fremtiden, basert på tilgjengelige fakta, og bidra til at politiske beslutninger fattes på et så realistisk grunnlag som mulig.

– Er tankesmien tenkt tilknyttet en allerede eksisterende institusjon eller organisasjon?

– I utgangspunktet ville jeg forankre tankesmien ved Det odontologiske fakultet i Oslo, men jeg er kommet til at det er viktig at den er fristilt fra andre institusjoner. Også fra NTF, men vi vil kunne bidra med tankegodt inn til NTF. Det er ikke meningen å bli en selvstendig maktfaktor i tannhelsepolitikken, selv om innflytelse absolutt er målet. Det er likevel fortsatt slik at jo mer vi snakker med én stemme, jo lenger når vi. Det er også et fenomen i vårt samfunn at tankesmier får større betydning. De er ofte hvassere i problematiseringen enn de politiske partiene. Nå synes jeg vi trenger en egen smie på tannhelsefeltet, selv om det er et lite felt, og jeg vil prøve ut det. Dette er delvis basert på at jeg merker at noen av de som jeg opplever som fornuftige gir

uttrykk for at de ikke når frem eller blir tatt på alvor.

– Hvilke saker er du spesielt opptatt av i dag?

– Jeg er opptatt av de store spørsmålene som finansiering av tannhelsetjenesten, utdanningskapasiteten og organiseringen av tannhelsetjenesten. Det er ikke sikkert befolkningen og tannlegene er tjent med en fremtidig fylkeskommunal forankring, i den grad det er noen fylkeskommune igjen når fylkene slås sammen til større regioner. Og jeg tar på alvor at privatpraktiserende tannleger melder tilbake at de har for lite å gjøre. Med god tannhelse i befolkningen kan dette fenomenet vokse, og det er ingen tjent med. De som trenger hjelp trenger tannleger som har fått anledning til å tilegne seg kompetanse.

– Akkurat nå er jeg også opptatt av at det er gått ut brev fra Helse- og omsorgsdepartementet om at kompetansesentrene skal overta den kliniske delen av spesialistutdanningen. Det bør debatteres. Likeledes en ny rapport fra Økonomisk Analyse, som tar utgangspunkt i at befolkningen blir eldre, og med tenner som trenger behandling. Dette høyst diskutabile premisset skal si noe om antallet tannleger det er behov for i fremtiden. Det kan komme galt ut.

– Hvordan vil vi som er utenfor få informasjon om det som skjer i tankesmien?

– Når det gjelder det som skal ut har jeg foreslått at det oppnevnes en styringsgruppe, bestående av personer som har tid og samlet faglig og politisk oversikt til å kvalitetssikre eventuelle utspill fra Prognose.

– Nå setter vi i gang, med noen tanker om struktur, og så vil veien nødvendigvis bli til mens vi går. Jeg tror tiden er moden, og denne måten å debattere på representerer en form som vi ellers er

blitt godt kjent med, og som fungerer på andre samfunnsområder, avslutter Blich.

NTF: Vi trenger debatt

– Jeg ble litt overrasket da jeg fikk beskjed om at tankesmien er etablert, fordi dette er noe jeg har snakket med Carl Christian Blich om ved flere anledninger – at vi trenger å se inn i, og forbedre oss til fremtiden. Uten at vi hadde noen konkret avtale om å samarbeide, riktignok, sier NTFs president, Camilla Hansen Steinum.

– I NTF har vi lenge planlagt at vi skal starte et prosjekt for å ruste oss bedre for fremtiden, uten at vi helt har funnet frem til hvordan dette skal organiseres hos oss. Vi er imidlertid enige om at alle gode krefter bør forenes, inkludert alle de tre lærestedene og fylkestannlegene for å nevne noen. Og vi vil gjerne engasjere hele medlemsmassen. Vi må se på helheten, for å få tak i utfordringene, og ikke bare på antall tannleger. Med helheten mener jeg at vi trenger å se på sykdomssituasjonen i befolkningen, forebygging og demografi. Utvikling av tannlegerollen er også en del av det store bildet.

– Når det gjelder antall tannleger som utdannes, synes jeg det er utfordrende å vite hvor mange vi trenger, fordi behovene er så ulike avhengig av hvor i landet en er. I Oslo og sentrale strøk er tannlegedekningen god, og kanskje for god, mens det er behov for flere andre steder i vårt langstrakte land. Det er problematisk at myndighetene ikke har kontroll, hverken over hvor mange norske studenter som utdannes i utlandet, eller hvor mange arbeidsinnvandrede tannleger som kommer til landet. Samtidig er jeg kanskje mest opptatt av aspektet pasientsikkerhet når det gjelder tannlegedanningen utenfor Norge. De som kom-

mer hjem fra slik utdanning, mangler kunnskap om norske forhold og regelverk, ikke minst det som har med Helfo å gjøre. Det gjelder faktisk selv om du er utdannet i et av våre naboland. At dette er noe også Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget er opptatt av, hørte vi da vi nylig hadde et møte med dem.

– Saken med spesialistutdanning som Blich nevner, er noe vi har jobbet med på bred basis i NTF over lengre tid. Også her ser vi at NTF og universitetene trenger å samordne oss der vi har felles interesser, og i overordnede saker, for å få best mulig løsninger for standen.

– Jeg sendte Carl Christian Blich en e-post nå nylig, etter at vi fikk vite om at tankesmien var under etablering, og etter å ha snakket med hovedstyret om dette, og ba om et samarbeid. Et formelt samarbeid der Blich bidrar inn i NTFs arbeid har han imidlertid takket nei til.

– Det synes jeg er synd. Samtidig er jeg ikke negativ til at det tas initiativ og jobbes med disse problemstillingene, fordi de er viktige. Jeg er bare redd for at vi skal få en situasjon der det blir mange slike initiativ, at vi splittes, og ikke snakker med én stemme. Og jeg ser at Blich mener det samme, så det er betryggende.

– Dette betyr ikke at jeg ikke ser at det er uenighet. Og jeg mener at uenighet er bra. Uten debatt kommer vi ikke videre. Vi skal være uenige innad og ta diskusjonene der. Samtidig er det viktig at vi forsøker å enes om hva vi sier utad. Tannhelsetjenesten er liten og vi må stå samlet når vi ønsker å oppnå innflytelse i viktige saker, både overfor myndigheter og andre, avslutter Steinum.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi